

Na osnovu tačke 2 Amandmana XL na Ustav Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 28/94), d o n o s i m

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA

Proglašavam Zakon o zaštiti lica sa mentalnim poremećajima, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Šesnaestoj sjednici, održanoj 28 i 29 aprila 2004. godine, a Vijeće naroda 14 maja 2004. godine potvrdilo da usvojenim Zakonom o zaštiti lica sa mentalnim poremećajima nije ugrožen vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

ZAKON O ZAŠTITI LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom propisuju se osnovna načela, način organizovanja i sprovođenja zaštite kao i pretpostavke za primjenu mjera i postupanja prema licima sa mentalnim poremećajima.

Član 2

Zaštita i unapređivanje zdravlja lica sa mentalnim poremećajima ostvaruje se:

1. omogućavanjem odgovarajuće dijagnostičke obrade, liječenjem i rehabilitacijom lica sa mentalnim poremećajima;
2. naučnim istraživanjima u oblasti mentalnog zdravlja u cilju zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja, kao i zaštite lica sa mentalnim poremećajima od ljekarskih ili naučnih ispitivanja bez njihovog pristanka ili saglasnosti njihovih zakonskih zastupnika;

3. uključivanjem lica sa mentalnim poremećajima u edukacione ili druge programe sa ciljem promocije mentalnog zdravlja, koji su posebno programirani i sprovode se u zakonom određenoj ustanovi;
4. oporavak lica sa mentalnim poremećajima njihovim uključivanjem u porodičnu, radnu i društvenu sredinu;
5. edukacijom i čuvanjem zdravlja zdravstvenih radnika koji se bave zaštitom i unapređenjem zdravlja lica sa mentalnim poremećajima;
6. podrškom stvaranju i radu udruženja lica sa mentalnim poremećajima sa ciljem potpunijeg ostvarivanja njihovih interesa i prava;
7. utvrđivanjem načina obaveznog finansiranja za mentalno oboljela lica - Fond zdravstvenog osiguranja Budžeta Republike Srpske, lokalna zajednica.

Član 3

U ovom zakonu se koriste sljedeći izrazi:

1. Lice sa mentalnim poremećajem - lice koje prima mentalno-zdravstvenu zaštitu zbog mentalnog poremećaja (bolesti), nedovoljnog mentalnog razvoja, lice zavisno od psihoaktivnih supstanci (alkohol, droga), lice sa drugim mentalnim poremećajima.
2. Lice sa težim mentalnim poremećajima je lice sa takvim mentalnim poremećajima koji mogu značajno remetiti mogućnost shvatanja značenja njegovog postupanja ili ne može vladati svojom voljom ili su te mogućnosti smanjene u tolikoj mjeri da je neophodna psihijatrijska pomoć.
3. Neuračunljivo lice - lice koje zbog mentalnog poremećaja, stalnog ili privremenog u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije moglo da upravlja svojim postupcima i svojom voljom niti da shvati značaj i posljedice učinjenog djela.
4. Centar za mentalno zdravlje je ustanova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti čija je funkcija zaštita mentalnog zdravlja u zajednici.
5. Zaštitne kuće - jedinica socijalno-zdravstvene ustanove u koju se smještaju korisnici mentalno-zdravstvene zaštite, koji se na drugi način ne mogu zbrinuti, a njihovo stanje i stepen mentalnog poremećaja ne zahtijeva smještaj u ustanove zatvorenog tipa. Korisnici usluga mentalno-zdravstvene zaštite su pod stalnim nadzorom nadležnog centra za mentalno zdravlje.
6. Zaštitne radionice.
7. Ustanova za mentalno zdravlje - bilo koja zdravstvena ustanova ili bilo koja jedinica zdravstvene ustanove čija je primarna funkcija zaštita mentalnog zdravlja.
8. Socijalna ustanova - ustanova za obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite čije je djelovanje regulisano Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti.
9. Psihijatar, neuropsihijatar - doktor medicine specijalista na području mentalnog zdravlja.
10. Dijete je lice mlađe od 14 godina života.
11. Maloljetno lice je lice starije od 14 godina života koje nije navršilo 18 godina života.
12. Medicinska zaštita je određen dijagnostički postupak, oblik liječenja, prijem i smještaj u zdravstvenu ustanovu, uključivanje u obrazovne programe koji se sprovode u zdravstvenoj ustanovi, izvođenje istraživanja na području zaštite i unapređivanja zdravlja lica sa mentalnim poremećajima.
13. Prijem u zdravstvenu ustanovu je postupak od dolaska ili dovođenja lica u tu ustanovu radi pregleda ili liječenja do donošenja odluke o njegovom dobrovoljnom smještaju ili prisilnom zadržavanju u zdravstvenoj ustanovi.

14. Pristanak je slobodno data saglasnost lica sa mentalnim poremećajima za sprovođenje određenog ljekarskog postupka, koja se zasniva na odgovarajućem poznavanju svrhe, prirode, posljedica, koristi i opasnosti od tog ljekarskog postupka i drugih mogućnosti liječenja.
15. Dobrovoljni smještaj je smještaj lica sa mentalnim poremećajima u zdravstvenoj ustanovi uz njegov pristanak.
16. Prisilno zadržavanje je smještaj lica sa težim mentalnim poremećajima u zdravstvenu ustanovu od trenutka donošenja odluke psihijatra o zadržavanju tog lica bez njegovog pristanka do odluke suda o prisilnom smještaju bez obzira na to da li se radi o licu koje je tek došlo ili dovedeno u zdravstvenu ustanovu ili licu koje se već nalazi na liječenju u zdravstvenoj ustanovi pa je opozvalo pristanak za dobrovoljni smještaj.
17. Prisilni smještaj je smještaj lica sa težim mentalnim poremećajima u zdravstvenoj ustanovi bez njegovog pristanka, a djeteta, maloljetnog lica ili lica lišenog poslovne sposobnosti sa težim mentalnim poremećajima bez pristanka njegovog zakonskog zastupnika uz uslove i po postupku iz poglavlja V ovog zakona.
18. Fizička sila, u smislu ovog zakona, je upotreba sredstava za fizičko ograničavanje kretanja i djelovanja lica sa mentalnim poremećajima.
19. Zakonski zastupnik za maloljetnika je roditelj ako nije lišen roditeljskog prava, za maloljetnika koji je bez roditelja ili o kojem se roditelji ne brinu - staratelj, za maloljetnog usvojenika - usvojitelj, za punoljetno lice nad kojim je produženo roditeljsko pravo - roditelj, za punoljetno lice kojem je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost - staratelj.
20. Komisija za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima - nadzire sprovođenje zaštite lica sa mentalnim poremećajima.
21. Timski rad u sklopu multiprofesionalnog pristupa mentalno oboljelom licu.

II - OSNOVNA NAČELA

Član 4

Svako lice sa mentalnim poremećajima, bez obzira na to da li je počinilo krivično djelo ili ne, ima pravo na kvalitetnu zaštitu i unapređivanje svoga zdravlja, pod jednakim uslovima kao i svi drugi građani.

Lice sa mentalnim poremećajima bez obzira na pol, rasu, naciju, vjeru ima pravo na jednake uslove liječenja kao i svako drugo lice kojem se pruža zdravstvena zaštita.

Zaštita mentalnog zdravlja se organizuje uglavnom na nivou primarne zdravstvene zaštite.

Slobode i prava lica sa mentalnim poremećajima mogu se ograničiti samo zakonom ako je to nužno radi zaštite zdravlja ili sigurnosti tog ili drugih lica.

Član 5

Dostojanstvo lica sa mentalnim poremećajima mora se štiti i poštovati u svim okolnostima. Lica sa mentalnim poremećajima imaju pravo na zaštitu od bilo kakvog oblika zlostavljanja i ponižavajućeg postupanja.

Lica sa mentalnim poremećajima ne smiju biti dovedena u neravnotežan položaj zbog svog mentalnog poremećaja. Posebne mjere koje se preduzimaju da bi se zaštitila prava ili osiguralo unapređivanje zdravlja lica sa mentalnim poremećajima ne smatraju se oblikom nejednakog postupanja.

Lica sa mentalnim poremećajima moraju se također štiti i od nasilja po osnovu pola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja u smislu odredbi Zakona o ravnopravnosti polova u BiH.

Član 6

Liječenje lica sa mentalnim poremećajima organizovaće se tako da se u najmanjoj mogućoj mjeri ograničava njihova sloboda i prava te prouzrokuju fizičke i psihičke neugodnosti, vrijeđa njihova ličnost i ljudsko dostojanstvo.

Član 7

Liječenje i briga o svakom pacijentu će se zasnivati na pojedinačno napravljenom planu, koji će biti raspravljen sa pacijentom, redovno provjeravan i revidiran ako je to potrebno.

Član 8

Psijatri i drugi zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, dužni su dati prednost dobrovoljnom prihvatanju saradnje u liječenju i uvažavanju želja i potreba lica sa mentalnim poremećajima nad prisilnim mjerama.

Član 9

Lice sa mentalnim poremećajima koje može razumjeti prirodu, posljedice i opasnost predloženog ljekarskog postupka i koje na osnovu toga može donijeti odluku i izraziti svoju volju može se pregledati ili podvrgnuti ljekarskom postupku, samo uz njegov pismeni pristanak i potpisivanje Ugovora o liječenju.

Sposobnost lica da da pristanak utvrđuje doktor medicine ili psihijatar u vrijeme kada to lice donosi odluku i u tu svrhu izdaje pismenu potvrdu. Ova se potvrda prilaže u ljekarsku dokumentaciju.

Lice iz stava 1 ovog člana može zahtijevati da u postupku davanja pristanka bude prisutno lice od njegovog povjerenja.

Dijete ili maloljetno lice sa mentalnim poremećajima koje nije sposobno dati pristanak može se podvrgnuti pregledu ili drugom ljekarskom postupku, samo uz pristanak njegovog zakonskog zastupnika. Mišljenje maloljetnika se pri tome treba uzimati u obzir u skladu sa njegovom dobi i stepenu zrelosti.

Punoljetno lice sa mentalnim poremećajima koje nije sposobno dati pristanak može se podvrgnuti pregledu ili drugom ljekarskom postupku, samo uz pristanak njegovog zakonskog zastupnika, a ako ga nema onda uz saglasnost komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima, ukoliko se ne radi o hitnom slučaju.

Kada pristanak daju lica iz st. 3 i 4 ovog člana, psihijatar im je dužan pod istim uslovima dati informacije koje je dužan dati licu sa mentalnim poremećajima sposobnom da da pristanak.

Pristanak iz st. 1, 3 i 4 ovog člana može se povući u bilo kojem trenutku. Licu ili zakonskom zastupniku koje povlači pristanak moraju se objasniti posljedice prestanka primjenjivanja određenog ljekarskog postupka.

Opoziv pristanka iz st. 1, 3 i 4 ovog člana se daje u pismenoj formi.

Odricanje lica sa mentalnim poremećajima od prava na davanje pristanka ne proizvodi pravna dejstva.

Član 10

Traženje pristanka iz člana 9 st. 1, 3 i 4 nije obavezno ako bi zbog njegovog pribavljanja bio neposredno ugrožen život lica sa mentalnim poremećajima ili bi prijetila ozbiljna i neposredna opasnost od teškog narušavanja njegovog zdravlja. Ljekarski postupak može se primjenjivati bez pristanka, samo dok traje navedena opasnost.

Šef odjela u zdravstvenoj ustanovi ili nadležni psihijatar zdravstvene ustanove odlučuje o nužnosti i hitnosti određenog ljekarskog postupka. O tom postupku obavještava lice zakonskog zastupnika lica sa mentalnim poremećajima ili komisiju za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima.

Lice sa mentalnim poremećajima koje je prisilno smješteno u zdravstvenu ustanovu može se i bez njegovog pristanka podvrgnuti pregledu ili drugom ljekarskom postupku koji služi liječenju mentalnih poremećaja zbog kojih je prisilno smješteno u zdravstvenu ustanovu, samo ako bi bez sprovođenja tog postupka nastupilo teško oštećenje zdravlja tog lica.

Ako se ljekarski postupak sprovodi bez pristanka lica sa mentalnim poremećajima u skladu sa st. 3 i 4 člana 9 i st. 2 i 3 ovog člana treba koliko je moguće, objasniti tom licu moguće postupke njegovog liječenja i uključiti ga u planiranje njegovog liječenja.

Član 11

O svakom prisilnom smještaju punoljetnih lica sa mentalnim poremećajima bez njihovog pristanka, odnosno djece i maloljetnih lica sa mentalnim poremećajima i lica lišenih poslovne sposobnosti bez pristanka njihovih zakonskih zastupnika odlučuje sud.

Postupci po odredbama ovog zakona su hitni.

Zdravstvena ustanova mora obavijestiti komisiju za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima o svakom slučaju oduzimanja sloboda iz stava 1 ovog člana.

III - PRAVA LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA I DUŽNOST LICA KOJA SPROVODE NJIHOVU ZAŠTITU I LIJEČENJE

Član 12

Svako lice sa mentalnim poremećajima dobrovoljno ili prisilno smješteno u zdravstvenu ustanovu ili uključeno u postupak liječenja ima pravo:

1. da mu se odredi individualno prilagođeni oblik liječenja u zavisnosti od njegovog mentalno-zdravstvenog stanja, kvalitete socijalne podrške i mogućnosti ustanove;
2. kad god je moguće dati prednost vanbolničkom obliku liječenja - ambulante i dnevne bolnice, centri za mentalno zdravlje uz uključivanje i razvijanje mreže socijalne podrške u porodici i lokalnoj zajednici;
3. biti upoznato u vrijeme prijema i uključivanja u liječenje, a kasnije na svoj izričit zahtjev sa njegovim pravima i dužnostima, te poučeno o tome kako može svoja prava ostvariti;
4. biti upoznato s razlozima i ciljevima njegovog smještaja te sa svrhom, prirodom, posljedicama, korisnosti i opasnostima sprovođenja predloženog oblika liječenja i korisnosti i opasnostima sprovođenja drugih mogućnosti liječenja kao i posljedicama neliječenja;
5. radno učestvovati u planiranju i sprovođenju svog liječenja, oporavka i resocijalizacije;
6. obrazovati se prema odgovarajućem opštem nastavnom planu i programu ili posebnom nastavnom planu i programu za lica sa posebnim potrebama;
7. na novčanu nadoknadu za rad u radno-terapijskim poslovima od kojih ustanova u kojoj se nalaze na liječenju ostvaruje prihod;
8. podnositi pritužbe direktno direktoru zdravstvene ustanove ili šefu odjela u pogledu oblika liječenja, dijagnostikovanja, otpusta iz ustanove i povrede njenih prava i sloboda;
9. postavljati zahtjeve i izjavljivati bez nadzora i ograničenja prigovore, žalbe i druge pravne lijekove nadležnim sudovima, odnosno organima uprave;
10. savjetovati se s ljekarom po svom izboru;
11. družiti se s drugim licima smještenim u zdravstvenoj ustanovi i primati posjete;
12. o svom trošku slati i primati bez nadzora i ograničenja poštu, pakete i časopise i telefonirati;
13. posjedovati predmete za ličnu upotrebu, i
14. učestvovati po svom izboru u vjerskim aktivnostima u okviru mogućnosti zdravstvene ustanove.

Podaci iz t. 1 i 2 stava 1 ovog člana unose se u ljekarsku dokumentaciju lica sa mentalnim poremećajima.

Podatke iz stava 1 t. 1, 2, 3, 5, 6 i 7 ovog člana mogu u ime lica sa mentalnim poremećajima zatražiti članovi porodice ili druga lica koja djeluju u njegovom interesu.

Član 13

Neophodno liječenje lica sa mentalnim poremećajima u zdravstvenoj ustanovi, će se omogućiti i sprovesti u odgovarajućoj ustanovi koja se nalazi u mjestu njegovog prebivališta, ako nema prebivališta onda u mjestu njegovog boravišta, a ako ni njega nema onda u mjestu gdje je lice zatečeno, a ako u tom mjestu nema zdravstvene ustanove u zdravstvenoj ustanovi koja je najbliža mjestu njegovog prebivališta, boravišta ili mjesta gdje je lice zatečeno.

Sva lica sa mentalnim poremećajima iz člana 3 stav 1 tačka 2 trebaju biti obuhvaćena obaveznim vidom zdravstvene zaštite, a na teret lokalne zajednice koja treba da planira za to potrebna sredstva u budžetu.

Uz pismeni pristanak lica sa mentalnim poremećajima, odnosno zakonskog zastupnika lica lišenog poslovne sposobnosti, djeteta ili maloljetnog lica sa mentalnim poremećajima datim u skladu sa članom 9 st 1, 3 i 4 ovog zakona ili na pismeni zahtjev lica ovlašćenih dati pristanak, liječenje se može sprovesti u zdravstvenoj ustanovi koja ne odgovara uslovima iz stava 1 ovog člana.

Psihijatrijsko liječenje djece i maloljetnih lica sprovodi se na odjelu zdravstvenih ustanova namijenjenih liječenju djece i omladine koji su odvojeni od odjela za punoljetne bolesnike.

Član 14

Nedovoljno mentalno razvijeno lice koje ne raspolaže psihičkim mogućnostima za uključivanje u liječenje u zdravstvenoj ustanovi kao i svako drugo lice sa mentalnim poremećajima, liječiće se u ustanovama ili odjelima koji su prilagođeni posebnim potrebama tih lica.

Član 15

Psihijatrijsko liječenje djece s poremećajima u ponašanju, mentalno oštećene djece, djece sa mentalnim poremećajima te mentalno oštećenog ili bolesnog lica, organizuje i sprovodi nadležna zdravstvena ustanova.

Prisilni smještaj lica iz stava 1 ovog člana sprovodi se po odredbama ovoga zakona.

Član 16

Elektrokonvulzivno liječenje može se primijeniti samo pod sljedećim pretpostavkama:

- a) na osnovu pismenog pristanka lica sa mentalnim poremećajima, ili ako ga ono nije sposobno dati, na osnovu pismenog pristanka lica iz člana 9 st. 3 i 4 ovog zakona;
- b) uz pozitivno mišljenje drugog psihijatra o potrebi i očekivanim rezultatima primjene takvog ljekarskog postupka;
- c) ako su prethodno iscrpljene sve ostale metode liječenja;
- d) ako je primjena navedenih metoda nužna za liječenje osobe sa mentalnim poremećajima, i
- e) ako se ne očekuje da bi primjena navedenih metoda mogla imati negativne popratne posljedice.

Prema licu sa težim mentalnim poremećajima koje je prisilno zadržano ili prisilno smješteno u zdravstvenoj ustanovi može se primijeniti elektrokonvulzivno liječenje i bez pristanka tog lica ili lica navedenih u članu 9 st. 3 i 4 ovog zakona, samo uz odobrenje komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima i uz poštivanje ostalih pretpostavki navedenih u stavu 1 ovog člana. Primjena liječenja iz st. 1 i 2 ovog člana mora se uvijek upisati u ljebarsku dokumentaciju zajedno sa pismenim pristankom navedenih lica i mišljenjem drugog ljekara. Primjena psihohirurgije i kastracije nije dopuštena.

Član 17

Biomedicinska istraživanja nad licima sa mentalnim poremećajima mogu se preduzeti samo u svrhu proučavanja i liječenja mentalnog poremećaja, vodeći se preporukama Helsinške deklaracije:

- a) ako nema druge odgovarajuće mogućnosti sem istraživanja nad ljudima;
- b) ako opasnost od istraživanja za lice sa mentalnim poremećajima nije nesrazmjerna koristi od istraživanja;
- c) ako je istraživački projekat odobrila Etička komisija za mentalno zdravlje pri Ministarstvu zdravlja i socijane zaštite Republike Srpske nakon nezavisnog preispitivanja naučnog značaja, važnosti, cilja i etičnosti samog istraživanja;
- d) ako su lica koja sudjeluju u istraživanju obaviještena o svojim pravima i pravnoj zaštiti koju uživaju, i
- e) ako su lica koja učestvuju u istraživanju dala svoj pismeni pristanak koji mogu povući u svakom trenutku.

Biomedicinska istraživanja nad licem sa mentalnim poremećajima koje nije u stanju dati svoj pristanak može se preduzeti samo ukoliko su uz pretpostavke iz stava 1 t a) - d) ovog člana ispuwene još i ove dodatne pretpostavke:

- a) ako se očekuje da će rezultati istraživanja biti od stvarne i direktne koristi za zdravlje tog lica;
- b) ako istraživanje nad licima koja su u stanju dati pristanak ne bi dalo jednako dobre rezultate;
- c) ako su lica navedena u članu 9 st. 3 i 4 ovog zakona dala svoj pismeni pristanak, i
- d) ako se lice nad kojim se istraživanje sprovodi nije izričito protivilo tom ili takvom istraživanju.

Biomedicinska istraživanja nad djecom i maloljetnim licima mogu se preduzeti pod pretpostavkama iz stava 2 ovog člana samo uz odobrenje komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima i Etičke komisije za mentalno zdravlje.

Biomedicinska istraživanja nad licima koja su na izdržavanju mjere bezbjednosti čuvanja i liječenja se isključuju.

Član 18

Lica koja obavljaju djelatnost zaštite i liječenja lica sa mentalnim poremećajima dužna su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju ili primijete tokom obavljanja tih djelatnosti.

Lica navedena u stavu 1 ovog člana mogu otkriti ono što su saznala ili primijetila u pogledu mentalno oboljelih lica tokom obavljanja svoje djelatnosti samo uz pristanak tih lica ili njihovog zakonskog zastupnika.

Lica iz stava 1 ovog člana mogu i bez pristanka lica sa mentalnim poremećajima otkriti ono što saznaju tokom liječenja i zaštite tog lica:

- a) drugom psihijatru ili doktoru medicine ako je to nužno za pružanje ljekarske pomoći tom licu;
- b) službenim licima u organima starateljstva i drugim organima uprave kada je to nužno da bi ona mogla postupiti u vezi sa licem sa mentalnim poremećajima na osnovu i u okviru svojih ovlašćenja, i to samo onda kada lica sa mentalnim poremećajima nisu sposobna da daju svoj pristanak;
- c) ako je to nužno učiniti u opštem interesu ili interesu drugog lica koji je važniji od interesa čuvanja tajne.

Otkriće se samo oni podaci koji su nužni za ostvarivanje svrha navedenih u stavu 3 ovog člana I ti podaci ne smiju se koristiti u druge svrhe.

Opštim interesom ili interesom koji je važniji od interesa čuvanja tajne u smislu stava 3 ovog člana smatra se:

- a) otkrivanje saznanja da lice sa mentalnim poremećajima priprema počinjenje krivičnog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora;
- b) otkrivanje ili suđenje za najteža krivična djela ako bi ono bilo znatno usporeno ili onemogućeno bez otkrivanja inače zaštićenih podataka;
- c) sprečavanje izlaganja drugog lica neposrednoj i ozbiljnoj opasnosti za njegov život ili zdravlje;
- d) sprečavanje izlaganja lica sa mentalnim poremećajem neposrednoj i ozbiljnoj opasnosti za njegov život ili zdravlje od strane drugog lica.

Klinički i drugi materijali koji se koriste u predavanjima ili naučnim časopisima moraju prikriti identitet lica sa mentalnim poremećajima o kojima govore.

Član 19

Ljekarska dokumentacija o liječenju lica sa mentalnim poremećajima dostupna je isključivo sudu za potrebe postupka koji je u toku.

Ljekarska dokumentacija sadržava samo one podatke koji su neophodni za ostvarenje svrhe zbog koje se zahtijeva njeno dostavljanje.

Izjave lica sa mentalnim poremećajima sadržane u ljekarskoj dokumentaciji koje se odnose na počinjenje nekog krivičnog djela ne mogu se koristiti kao dokaz u sudskom postupku.

Podaci iz ljekarske dokumentacije koji su potrebni za ostvarenje zdravstvene, socijalne, porodično-pravne ili penzijske zaštite mogu se dati za službene svrhe na zahtjev organa nadležnih za tu zaštitu, samo uz saglasnost lica sa mentalnim poremećajima, a ako ona nisu sposobna da daju saglasnost onda samo ukoliko se osnovano vjeruje da se lica sa mentalnim poremećajima ne bi protivila davanju navedenih podataka.

Član 20

Psihijatar može odobriti razgovor lica sa mentalnim poremećajima smještenog u zdravstvenu ustanovu sa ovlašćenim licima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova), istražnim sudijom i stručnim radnicima organa starateljstva, samo ako to dopušta zdravstveno stanje lica sa mentalnim poremećajima. Psihijatar neće odobriti razgovor koji zahtijeva ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana sa licem koje nije sposobno da razumije stanje u kojem se nalazi, niti posljedice takvog razgovora. Odluku iz st. 1 i 2 ovog člana psihijatar je obavezan unijeti u ljekarsku dokumentaciju.

IV - DOBROVOLJNI SMJEŠTAJ LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA U ZDRAVSTVENU USTANOVU

Član 21

Lice sa mentalnim poremećajima koje je sposobno da razumije svrhu i posljedice smještaja u zdravstvenu ustanovu i koje je na osnovu toga sposobno donijeti odluku može se uz njegov pismeni pristanak, odnosno zahtjev, a na osnovu uputnice o potrebi smještaja, smjestiti u zdravstvenu ustanovu.

Šef odjela, odnosno dežurni psihijatar u zdravstvenoj ustanovi u koju se smješta lice iz stava 1 ovog člana samostalnim ili nezavisnim pregledom utvrdiće da li se radi o licu sa mentalnim poremećajima kod kojeg se odgovarajući terapijski uspjesi ne mogu postići liječenjem izvan takve ustanove.

V - PRISILNO ZADRŽAVANJE I PRISILNI SMJEŠTAJ U ZDRAVSTVENU USTANOVU

Član 22

Lice sa težim mentalnim poremećajima koje zbog svoje mentalne smetnje ozbiljno i direktno ugrožava vlastiti život ili zdravlje ili sigurnost, odnosno život ili zdravlje ili sigurnost drugih lica i ima apsolutnu potrebu za hospitalizacijom može se smjestiti u zdravstvenu ustanovu bez pristanka, po postupku za prisilno zadržavanje i prisilni smještaj propisanom ovim zakonom.

Dijete, maloljetno lice ili lice lišeno poslovne sposobnosti može se iz razloga navedenih u stavu 1 ovog člana smjestiti u zdravstvenu ustanovu i bez pristanka njegovog zakonskog zastupnika po postupku za prisilno zadržavanje ili prisilni smještaj.

Član 23

Lice iz člana 22 ovog zakona primiće se u zdravstvenu ustanovu nadležnu prema članu 13 stav 1 ovog zakona na osnovu uputnice doktora medicine koji nije zaposlen u dotičnoj zdravstvenoj ustanovi i koji je to lice lično pregledao i napisao propisanu ispravu o tom pregledu. Obrazac isprave sa odgovarajućim sadržajem iz stave 1 ovog člana propisuje ministar zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. U ispravi moraju biti navedeni i obrazloženi razlozi zbog kojih se prisilno zadržavanje smatra nužnim.

Član 24

Lice sa mentalnim poremećajima za koje se osnovano sumnja da može neposredno ugroziti vlastiti život ili zdravlje, odnosno život i zdravlje drugih, u posebno hitnim slučajevima mogu ovlašćena službena lica nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova prisilno dovesti u zdravstvenu ustanovu nadležnu prema prebivalištu ili boravištu lica, odnosno prema mjestu na kojem je lice trenutno zatečeno.

Član 25

Psihijatar u zdravstvenoj ustanovi koji primi lice na osnovu čl. 22 i 24 ovog zakona dužan ga je odmah pregledati kako bi utvrdio postoje li razlozi za prisilno zadržavanje. Kada psihijatar ocijeni da ne postoje razlozi iz člana 23 ovog zakona za prisilno zadržavanje, lice neće biti zadržano i psihijatar će upisati svoju odluku o tome sa obrazloženjem u ljekarsku dokumentaciju.

Član 26

Kada psihijatar utvrdi postojanje razloga za prisilno zadržavanje iz člana 22 ovog zakona, dužan je donijeti odluku o prisilnom zadržavanju koja se sa obrazloženjem upisuje u ljekarsku dokumentaciju. Psihijatar će tu odluku saopštiti prisilno zadržanom licu na primjeren način i upoznati ga sa razlozima i ciljevima njegovog prisilnog zadržavanja te sa njegovim pravima i dužnostima po ovom zakonu.

Član 27

Zdravstvena ustanova koja je prisilno zadržala lice sa mentalnim poremećajima iz člana 22 ovog zakona dužna je o tome odmah, a najkasnije u roku 24 časa od donošenja odluke o prisilnom zadržavanju, neposredno ili putem elektronskih sredstava komuniciranja dostaviti nadležnom sudu na području na kome se nalazi zdravstvena ustanova obavještenje o prisilnom zadržavanju zajedno sa ljekarskom dokumentacijom o pregledu lica sa mentalnim poremećajima sa obrazloženjem razloga za prisilno zadržavanje.

Zdravstvena ustanova dužna je obavještenje o prisilnom zadržavanju dostaviti u roku od 24 časa. Obrazac sa odgovarajućim sadržajem obavještenja o prisilnom zadržavanju propisuje ministar zdravlja Republike Srpske.

Član 28

Postupak propisan čl. 27 ovog zakona primjenjuje se i na lice sa mentalnim poremećajima koje se prisilno zadržava u slučaju kada je već smješteno na liječenje u zdravstvenu ustanovu uz njegov pristanak ako pristanak opozove, ili su u međuvremenu nastupili uslovi koji odgovaraju uslovima za prisilni smještaj iz člana 22 ovog zakona. Takođe i na lice kod kojeg su ispunjeni uslovi iz člana 22 ovog zakona koje se na drugi način našlo u zdravstvenoj ustanovi. Rok od 24 časa za dostavu obavještenja o prisilnom zadržavanju u slučaju iz stava 1 ovog člana počinje teći od opoziva pristanka smještenog lica.

Član 29

U postupku prisilnog smještaja lica sa mentalnim poremećajima u zdravstvenu ustanovu odlučuje nadležni sud u vanparničnom postupku.

U postupku za prisilni smještaj javnost je isključena, ukoliko sud ne odluči drugačije.

Isključenje javnosti ne odnosi se na zakonskog zastupnika i advokata lica sa mentalnim poremećajima.

Dopustiće se da raspravi budu prisutna pojedina službena lica koja se bave liječenjem i zaštitom lica sa mentalnim poremećajima, naučni i javni radnici, a ukoliko se lice sa mentalnim poremećajima tome ne protivi, odnosno ako se ono nije sposobno protiviti, ako se tome ne protive njegov zakonski zastupnik ili advokat, može dopustiti i njenom bračnom drugu i bliskim srodnicima.

Lica koja su prisutna raspravi upozoriće se da su dužna kao tajnu čuvati sve ono što su na raspravi saznala te na posljedice otkrivanja tajne.

Član 30

Kada nadležni sud primi obavještenje o prisilnom zadržavanju ili na neki drugi način sazna za prisilno zadržavanje, donijeće rješenje o pokretanju postupka po službenoj dužnosti i postaviti licu opunomoćenika iz redova advokata radi zaštite njegovih prava ako to ono već nije učinilo, odnosno ako zaštita njegovih prava u postupku nije osigurana na drugi način.

Sud je dužan da ispita sve okolnosti koje su od značaja za donošenje rješenja i da sasluša sva lica koja imaju saznanje o bitnim činjenicama.

Ukoliko je to moguće i ako to neće štetno uticati na zdravlje mentalno bolesnog lica, sud će saslušati i to lice.

Član 31

Prije donošenja odluke o prisilnom smještaju ili o otpustu lica sa mentalnim poremećajima, sud je dužan pribaviti pismeno mišljenje jednog od psihijataru sa liste stalnih sudskih vještaka koji nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se nalazi prisilno zadržano lice, o tome da li je prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi neophodan. Kada odlučuje o prisilnom smještaju djeteta ili maloljetnog lica sud je dužan ovo mišljenje pribaviti od psihijatra specijalizovanog za liječenje djece i maloljetnika, odnosno od psihijatra koji ima duže iskustvo u radu sa djecom. Psihijatar iz stava 1 ovog člana daje sudu pismeno mišljenje o potrebi prisilnog smještaja nakon što lično obavi pregled lica sa mentalnim poremećajima.

Član 32

Po završenom postupku sud je dužan odmah, a najkasnije u roku tri dana da donese rješenje kojim će odlučiti da li se lice zadržano u zdravstvenoj ustanovi može i dalje zadržavati ili će se pustiti iz zdravstvene ustanove.

O svojoj odluci sud obavještava organ starateljstva.

Član 33

Ako sud odluči da se primljeno lice zadrži u zdravstvenoj ustanovi, odrediće i vrijeme zadržavanja koje ne može biti duže od šest mjeseci.

Zdravstvena ustanova je dužna da sudu, po potrebi, dostavlja izvještaje o promjenama u zdravstvenom stanju zadržanog lica.

Član 34

Ako zdravstvena ustanova utvrdi da prisilno smješteno lice treba ostati smješteno i nakon isteka trajanja prisilnog smještaja određenog u rješenju suda, dužna je da sedam dana prije isteka tog vremena predloži sudu donošenje rješenja o produženju prisilnog smještaja koji ne može biti duži od šest mjeseci.

Član 35

Rješenje o produženom prisilnom smještaju sud donosi po istom postupku po kojem donosi i prvo rješenje o prisilnom smještaju.

Sud je dužan rješenje o produženom prisilnom smještaju donijeti najkasnije do isteka prethodno određenog trajanja prisilnog smještaja.

Član 36

Rješenje se dostavlja prisilno smještenom licu, njenom zakonskom zastupniku, bliskom srodniku s kojim živi u zajedničkom domaćinstvu, nadležnom organu starateljstva i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je lice sa mentalnim poremećajima prisilno smješteno.

Član 37

Protiv rješenja o prisilnom smještaju u zdravstvenoj ustanovi i puštanja iz zdravstvene ustanove žalbu mogu izjaviti: zdravstvena ustanova koja je zadržala lice sa mentalnim poremećajima, zadržano lice, njegov staratelj, odnosno privremeni zastupnik i organ starateljstva, i to u roku osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne zadržava izvršenje, ako sud iz opravdanih razloga drukčije ne odredi.

Prvostepeni sud će žalbu sa spisima bez odlaganja dostaviti drugostepenom sudu koji je dužan da donese odluku u roku tri dana od dana prijema žalbe.

VI - OTPUST IZ ZDRAVSTVENE USTANOVE

Član 38

Postupak otpusta iz zdravstvene ustanove dobrovoljno smještenog lica sa mentalnim poremećajima istovjetan je postupku otpusta iz druge zdravstvene ustanove, osim u slučaju ako su nastupili uslovi koji odgovaraju uslovima iz člana 22 ovog zakona. Tada će se lice prisilno zadržati u skladu sa članom 28 ovog zakona.

U postupku otpusta iz zdravstvene ustanove iz stava 1 ovog člana lice sa mentalnim poremećajem će se upoznati sa mogućnošću vanbolničkog tretmana u Centrima za mentalno zdravlje.

Član 39

Prisilno smještena lica otpustiće se iz zdravstvene ustanove odmah pošto istekne vrijeme prisilnog smještaja određeno u rješenju suda o prisilnom smještaju.

Član 40

Sud može i prije isteka vremena određenog za zadržavanje lica u zdravstvenoj ustanovi, po službenoj dužnosti, a na prijedlog odgovornog ljekara, na zahtjev zadržanog lica, njegovog staratelja kao i komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima da odluči o puštanju lica iz zdravstvene ustanove.

Prisilno smješteno lice može biti otpušteno iz zdravstvene ustanove i prije isteka sudom propisanog roka, na zahtjev zadržanog lica, njegovog staratelja ili komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima, ako se utvrdi da se njegovo zdravstveno stanje poboljšalo u tolikoj mjeri da su prestali razlozi za daljnji prisilni smještaj. O ovoj odluci se obavještava sud.

Član 41

Kada u slučajevima propisanim ovim zakonom lice sa mentalnim poremećajima treba otpustiti iz zdravstvene ustanove, a ono zbog svojeg psihofizičkog stanja i uslova u kojima živi nije sposobno brinuti samo o sebi niti ima lica koja su po zakonu dužna i ne mogu se brinuti o njemu, ulogu u daljem tretmanu preuzeće organi starateljstva i nadležni centri za zaštitu mentalnog zdravlja.

Prije otpusta lica iz stava 1 ovog člana zdravstvena ustanova obavijestit će sud koji je donio odluku o prisilnom smještaju ili o otpustu, kao i nadležni organ starateljstva i nadležni centar za zaštitu mentalnog zdravlja.

Član 42

Prisilno smještenim licima zdravstvena ustanova može odobriti privremeno odsustvovanje ili izlazak iz zdravstvene ustanove ukoliko se ukaže potreba za medicinskim tretmanom ili potreba socijalnih procesa koji su neophodni da bi pacijenta pripremili za njegov otpust.

VII - POSTUPCI PREMA LICIMA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA PROTIV KOJIH SE VODI KRIVIČNI ILI PREKRŠAJNI POSTUPAK

Član 43

Učiniocu koji je krivično djelo učinio u stanju bitno smanjene računljivosti sud će izreći obavezno psihijatrijsko liječenje ako na osnovu težine izvršenog krivičnog djela i stepena učiniočeve duševne poremećenosti utvrdi da postoji opasnost da bi mogao izvršiti isto ili teže krivično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti potrebno njegovo liječenje.

Mjera bezbjednosti obaveznog liječenja od zavisnosti može se izreći učiniocu koji je krivično djelo učinio pod odlučujućim djelovanjem zavisnosti od alkohola ili opojnih droga ako postoji opasnost da će zbog te zavisnosti i ubuduće činiti krivična djela.

Član 44

Učiniocu prekršaja koji se odao uživanju alkohola ili opojnih droga i zbog toga je učinio prekršaj, a postoji opasnost da će ponovo vršiti prekršaje, nadležni sud će u prekršajnom postupku izreći zaštitnu mjeru obaveznog liječenja alkoholičara i narkomana u skladu sa Zakonom o prekršajima.

Član 45

Izvršenje mjere bezbjednosti iz člana 43 i zaštitne mjere iz člana 44 ovog zakona sprovodi se u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske.

Član 46

Zdravstvena ustanova koja primjeni mjeru obaveznog liječenja i čuvanja, ima obavezu da svakih šest mjeseci procjenjuje stanje psihičkog zdravlja lica i o tome izvještava sud koji je izrekao mjeru.

VIII - PRIMJENA FIZIČKE SILE U ZAŠTITI LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA

Član 47

Fizička sila u zaštiti lica sa mentalnim poremećajima primijenije se u zdravstvenoj ustanovi, samo kada je to jedino sredstvo da to lice spriječi da svojim napadom ne ugrozi život ili zdravlje drugog lica ili svoj život ili zdravlje ili nasilno uništi ili ošteti tuđu imovinu.

Fizička sila iz stava 1 ovog člana primijenije se, samo u mjeri i na način koji je neophodan radi otklanjanja opasnosti izazvane napadom lica sa mentalnim poremećajima.

Primjena fizičke sile ili izdvajanje smije trajati, samo dok je nužno da se ostvari svrha iz stava 1 ovog člana.

Član 48

Odluku o primjeni fizičke sile ili izdvajanja iz člana 47 ovog zakona donosi psihijatar, te nadzire njenu primjenu.

Trajanje primjene fizičke sile ne može biti duže od četiri časa.

U izuzetnim slučajevima psihijatar može donijeti odluku o produžetku primjene fizičke sile, a ne dužem od četiri časa.

Kada zbog izuzetne hitnosti nije moguće čekati da odluku donese psihijatar, odluku o primjeni fizičke sile ili izdvajanja može donijeti doktor medicine, medicinska sestra - tehničar, koji su dužni o tome odmah obavijestiti psihijatra koji će odlučiti o njenoj daljoj primjeni.

Član 49

Kod upotrebe fizičkog obuzdavanja ili pri upotrebi stezulje kod lica sa mentalnim poremećajima, obavezno je osigurati stalno praćewe tjelesnog i mentalnog stanja tog lica od strane stručnog medicinskog osoblja.

Član 50

Prije nego što se na njega primijeni fizička sila, lice će, ako je to s obzirom na okolnosti slućaja moguće, biti na to upozoreno.

Razlozi, naćin i mjera primjene fizićke sile, te ime lica koje je donijelo odluku o njenoj primjeni, obavezno se upisuju u ljeakarsku dokumentaciju.

Roditelji maloljetnog lica sa mentalnim poremećajima, ili zakonski zastupnik, ili staratelj lica sa mentalnim poremećajima, biće obaviješteni o primjeni fizićke sile ili izdvajanja.

Član 51

Ovlašćena službena lica nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova dužna su na poziv doktora medicine pružiti pomoć zdravstvenim radnicima pri savladavanju tjelesnog otpora lica iz člana 22 ovog zakona, ali samo dok to lice pruža tjelesni otpor, te dok se ne obezbijedi zbrinjavanje i otklanjanje neposredne opasnosti tog lica.

Kada postoji neposredna opasnost da će lice sa mentalnim poremećajima svojim ponašanjem u zdravstvenoj ustanovi napasti na život ili tijelo nekog lica, ili otuđiti, uništiti, ili teže oštetiti imovinu te ustanove, službena lica ministarstva unutrašnjih poslova dužna su na poziv zdravstvenog radnika zdravstvene ustanove hitno pružiti odgovarajuću pomoć.

Lice koje je uputilo poziv iz st. 1 i 2 ovog člana dužno ga je naknadno u pismenom obliku obrazložiti, te to obrazloženje uložiti u ljeakarsku dokumentaciju.

IX - KOMISIJE ZA ZAŠTITU LICA SA MENTALNIM POREMEĆAJIMA

Član 52

Komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima osnivaju se na regionalnom nivou za zdravstvene ustanove specijalizovane za liječenje lica sa mentalnim poremećajima.

Komisija iz stava 1 ovog člana sastoji se od pet članova, i to: psihijatar, psiholog, socijalni radnik, predstavnik lokalne zajednice i predstavnik udruženja građana.

Organizaciju, rad i finansiranje komisija propisuje ministar zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

Troškovi za rad komisije padaju na teret zdravstvene ustanove u kojoj se vrši kontrola.

Komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima prate sprovođenje zaštite lica sa mentalnim poremećajima nezavisno od toga da li su dobrovoljno smještena, prisilno zadržana ili prisilno smještena u zdravstvenu ustanovu.

Na sve članove komisije se primjenjuje obaveza čuvanja profesionalne, odnosno službene tajne u skladu sa članom 18 ovoga zakona.

Član 53

Komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima imaju zadatak:

- a) preduzimati mjere za sprečavanje nastanka mentalnih bolesti i drugih mentalnih poremećaja;
- b) unapređivati postupanje prema licima sa mentalnim poremećajima;
- c) pratiti sprovođenje postupaka propisanih ovim zakonom i predlagati zdravstvenoj ustanovi i nadležnom organu uprave mjere za otklanjanje uočenih nezakonitosti;
- d) pratiti poštivanje ljudskih prava i sloboda i dostojanstva lica sa mentalnim poremećajima;
- e) po vlastitoj procjeni ili na prijedlog trećeg lica ispitivati pojedinačne slučajeve prisilnog zadržavanja ili prisilnog smještaja u zdravstvenu ustanovu, odnosno smještaja djece, maloljetnih lica, lica lišenih poslovnih sposobnosti te punoljetnih lica koja nisu sposobna dati pristanak;
- f) primiti prigovore i pritužbe lica sa mentalnim poremećajima, njihovih zakonskih zastupnika, članova porodice, opunomoćenika, trećih lica ili organa starateljstva te preduzimati potrebne mjere;
- g) predlagati nadležnom sudu donošenje odluke o otpustu iz zdravstvene ustanove;
- h) sagledavati uslove rada u zdravstvenim ustanovama i predlagati mjere za poboljšanje istih.

Komisije za zaštitu lica sa mentalnim poremećajima najmanje jedanput godišnje podnose Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske izvještaj o svom radu i predlažu mjere za unapređenje djelatnosti zaštite i liječenja lica sa mentalnim poremećajima.

Član 54

Zaštitu i liječenje lica s mentalnim poremećajem obavljaju psihijatrijske ustanove. Smještaj i liječenje neuračunljivih lica obavlja se samo u javnim psihijatrijskim ustanovama koje odredi Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

X – NADZOR

Član 55

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona obavlja zdravstvena inspekcija na osnovu ovlašćenja utvrđenih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 18/99).

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske odobrava i nadzire istraživačke projekte koji se sprovode u zdravstvenim ustanovama.

XI - KAZNENE ODREDBE

Član 56

Pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 10.000 KM ako:

1. pregleda ili podvrgne lice sa mentalnim poremećajima ljekarskom postupku bez prethodnog valjanog pristanka (čl. 9 i 10);
2. licu sa mentalnim poremećajima ometa ili uskraćuje prava iz člana 12 ovog zakona;
3. u liječenju lica sa mentalnim poremećajima postupi suprotno članu 16 ovog zakona;
4. preduzme biomedicinska istraživanja nad licima sa mentalnim poremećajima suprotno članu 17 ovog zakona;
5. povrijedi obavezu čuvanja profesionalne, odnosno službene tajne (član 18);
6. vodi i postupa sa medicinskom dokumentacijom suprotno čl. 19 i 20 ovog zakona;
7. prisilno smjesti lice sa mentalnim poremećajima suprotno članu 22 ovog zakona;
8. o prisilnom zadržavanju lica ne obavijesti nadležni sud u roku od 24 časa od donošenja odluke o prisilnom zadržavanju (član 27 stav 1 i član 28 stav 1);
9. u roku od sedam dana prije isteka trajanja prisilnog smještaja ne zatraži od suda donošenje rješenja o produženom prisilnom smještaju neuračunljivog lica (član 34);
10. ne otpusti lice sa mentalnim poremećajima istekom trajanja prisilnog smještaja određenog u rješenju suda (član 40);
11. ne otpusti lice po rješewu suda kojim se određuje prijevremeni otpust (član 41);
12. zloupotrijebi ovlašćenja iz člana 49 ovog zakona;
13. ne vodi statističke podatke propisane zakonom;
14. ne omogući javni uvid u statističke podatke koje vodi.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 500 do 1.500 KM odgovorno lice u pravnom licu.

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57

Zdravstvena ustanova će u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona obavijestiti nadležni sud o svim licima koja su se na dan stupanja na snagu ovog zakona zatekla u zdravstvenoj ustanovi bez pristanka.

Član 58

Nadležni sud će najkasnije u roku sedam dana od dana prijema obavijesti iz člana 57 ovog zakona donijeti rješenje o prisilnom smještaju za sva lica koja su prisilno zadržana u zdravstvenoj ustanovi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 59

Ministar zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske dužan je donijeti podzakonske propise na koje je ovlašćen po odredbama ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj: 01-389/04 od 29 aprila 2004., Banja Luka
Predsjednik Narodne skupštine, Dr **Dragan Kalinić**, s.r.
